

PERSONES QUE REBUTGEN
ALGUNS ALIMENTSDavid Bueno
i TorrensProfessor i investigador de genètica
de la Universitat de Barcelona

Celíacs a l'Aconcagua

Malgrat els falsos profetes apocalíptics, que darrere els seus auguris de fractura social només amaguen obscurs anhels partidistes que es produeixin, el cert és que vivim un bon moment pel que fa a l'assumpció i integració de les diferències, incloses les mal anomenades minusvalideses. A poc a poc es van eliminant les barreres arquitectòniques que dificulten la vida social de les persones amb mobilitat reduïda, i augmenta la conscienciació social per eliminar els comportaments incívics, com ara aparcar davant els passos de vianants.

A PART D'AQUESTES CASOS, HI HA TAMBÉ altres mancances més subtils, com les de les persones la fisiologia de les quals rebutja un determinat tipus d'aliment i els provoca trastorns molt seriosos, com les intoleràncies i les al·lèrgies alimentàries, que tenen un rerefons genètic. Les persones afectades presenten formes gèniques que no funcionen correctament, i això fa que no puguin assimilar determinats nutrients o bé que el sistema immunitari els rebutgi com si fossin patògens.

EL GLUTEN I LA LACTOSA SÓN ELS RESPONSABLES de les intoleràncies alimentàries més freqüents, i l'ou i els fruits secs ho són de les al·lèrgies alimentàries potencialment més perilloses, ja que en cas de ser ingerits poden arribar a provocar la mort de les persones afectades. La intolerància a la lactosa, el principal sucre de la llet, és deguda a la manca d'absorció d'aquest nutrient a l'intestí, cosa que fa que s'acumuli al còlon, on fermenta i genera diversos productes àcids que provoquen dolors abdominals i diarrea. L'al·lèrgia a l'ou i als fruits secs és deguda a una activació errònia del sistema immunitari, que interpreta la presència d'algun dels seus nutrients com si fos una invasió de patògens, la qual cosa pot provocar una reacció generalitzada mortal. Es calcula que a Catalunya hi ha més de 100.000 persones afectades per aquestes al·lèrgies alimentàries. Finalment, la intolerància al gluten, una proteïna present en alguns cereals, com el blat, el sègol, l'ordi i la civada, provoca la destrucció de les vellositats intestinals.

L'ÚNIC TRACTAMENT POSSIBLE PER A LES INTOLERÀNCIES i les al·lèrgies és eliminar aquests aliments de la dieta. I és aquí on rau el problema: com podem estar segurs que un producte alimentari concret, especialment els elaborats, no presenta cap traça del nutrient implicat? Malgrat que tots els productes elaborats han de portar una etiqueta amb

SALVADOR ANTON

“Malgrat que tots els productes elaborats han de portar una etiqueta amb els ingredients, molts cops la presència de traces no hi és indicada”

els ingredients, molts cops la presència de traces no hi és indicada. Per exemple, el sucre blanc, que és glucosa, conté traces de gluten com a conseqüència del procés de refinament. I algunes gales, on no hi consta la presència d'ou ni de fruits secs, es fan en cadenes de producció on s'utilitzen aquests productes, i per tant poden presentar-ne traces. A més, cal afegir-hi el problema dels productes venuts a granel, com els gelats de cucuruto o les barretes de cranc (que porten clara d'ou com a aglutinant), on el consumidor no disposa de l'etiqueta amb la composició.

D'ALTRA BANDA, SÉ PER EXPERIÈNCIA PRÒPIA (un dels meus fills és al·lèrgic a l'ou) que, quan demanes aquesta informació en un restaurant, o fins i tot quan ho comentes abans dels àpats familiars, tot sovint et trobes amb respostes sorprenents, amb persones que han manipulat aquests aliments i que per tant poden haver-ne contaminat els altres, però que quan els ho recordes et miren amb cara d'incrèdilitat.

AQUEST FET EL TENEN MOLT CLAR ELS CELÍACS, afectats d'un trastorn intestinal provocat per la intolerància al gluten que els destrueix les vellositats intestinals, encarregades d'absorbir tots els nutrients ingerits. Es calcula que a Catalunya hi ha unes 70.000 persones afectades, tot i que una bona part d'aquest 1% de la població no ho sap. Es manifesta en forma de trastorns ben diferents, els més freqüents dels quals són, en els infants, diarrea crònica, debilitat muscular i pèrdua progressiva de pes, que remeten quan s'elimina el gluten de la dieta. A més, a la llarga, la presència de traces de gluten en la dieta d'un celíac incrementa el risc que pateixi tumors intestinals.

CONSCIENTS DE LA MANCA D'INFORMACIÓ QUE hi ha sobre la malaltia i els aliments que contenen gluten, encara que només siguin traces, un grup de celíacs s'ha proposat sensibilitzar la població protagonitzant un esdeveniment d'impacte social: una expedició de celíacs a l'Aconcagua, el cim més alt de l'hemisferi sud (6.962 metres), que s'iniciarà el 27 de desembre d'enguany (www.alaconcaguasensegluten.com). Espero que tinguin èxit, no només assolint el cim, sinó sobretot en el seu objectiu de sensibilitzar la població per tal de fer possible la normalització de la seva situació i, per extensió, també de totes les altres intoleràncies i al·lèrgies alimentàries. No és pas difícil. Només cal una mica de voluntat de totes les persones, empreses i institucions implicades. També es una qüestió de civisme social.

VOLTA D'HORITZÓ

La llarga cançó del botxí

J.J. Navarro
Arisa

Ja són mil i una les persones executades legalment als Estats Units des de la reinstauració de la pena de mort. El primer de la llista va ser Gary Gilmore, a l'Estat de Utah. La seva fi va inspirar al novel·lista Norman Mailer una obra colpidora i efectista que es digué *La cançó del botxí*. La cançó continua, i la darrera víctima de la venjança legal va ser un ciutadà de l'Estat de Florida, on governa el germà del president.

La pena de mort, més que un anacronisme car i més aviat poc efectiu (no és cert que dissuadeixi els criminals), és una mostra d'una concepció severa i venjativa de la justícia, i la seva continuïtat al país que teòricament voldria ser la referència de les democràcies equipara els EUA amb tiranies com la Xina o amb estats autoritaris com Singapur, on l'altre dia també van executar un jove australià d'origen vietnamita per tràfic de drogues.

La màxima pena continua vigent en 38 dels 50 Estats nord-americans. Generalment, aplicar-la és més car que condemnar un criminal a cadena perpètua. A Nova York, executar una persona li costa a l'Estat 20 milions d'euros. Tanmateix, és un dispendi reservat per als pobres i als no blancs. Un 30% dels mil i un executats eren negres. I l'Estat que mata més – amb 356 execucions – és Texas, d'on va ser governador George Bush.

No és esperable que el botxí emmudeixi aviat. Com en altres aspectes de la política nord-americana, sembla que la pena de mort segueix vigent només per plaure – i obtenir els vots de – un sector social que és minoritari, però que concentra a les seves mans una quota enorme de riquesa i poder polític. La cançó del botxí podria ser la banda sonora dels Estats Units actuals.

CRISI A LA SEAT

Teresa Pàmies

Escriptora

Capitalisme malbaratador

Cada cop que Seat anuncia nous acomiadaments (1.246 a principis de novembre), “regulació d'ocupació” (ERO) i la “mobilitat geogràfica”, que consisteix a traslladar cadenes de producció a països amb mà d'obra més barata i més dòcil, s'alcen veus, des de la política i el sindicalisme, reclamant al govern tripartit

que ajudi Seat per tal d'evitar les mesures anunciades. Raonen la petició amb estadístiques de font empresarial sobre descens de vendes, increment de costos i despeses d'infraestructures “d'activitats pròpies de l'empresa”, sense especificar la naturalesa d'aquelles activitats. La revista alemanya *Stern* publica unes de-

claracions del senyor Klaus Joachim Gebauer, que treballà 32 anys a la Volkswagen com a encarregat de les relacions entre la direcció del consorci i el comitè d'empresa. En raó del seu càrrec, Gebauer aporta dades verificables sobre el mecanisme de “corrupció i fornicació” que consta com a “despeses d'alts directius

de l'empresa, inclosos alguns sindicalistes, en especial el dimissionari cap de personal, Peter Hartz”. “Prostitutes brasileres contractades en un club de Lisboa i de Rio volen d'un contingent a l'altre per satisfer els clients de VW que viatgen a diferents capitals”, entre les quals Barcelona, a costa del consorci al qual pertany

Seat. La meticulositat ger-mànica arxivà els comprovants que l'any 2003 sumaren 700.000 euros. L'implicat més prominent és Peter Hartz, a qui Schröder encarregà la reforma laboral que du el seu nom, impugnada per les retallades d'índole social que contenia i afecten, també, milers de treballadors de Seat.